

AKM 14 – Poster izlaganja

DIGITALNE ZBIRKE NA INTRANET PORTALU KONČAR – INSTITUTA ZA ELEKTROTEHNIKU

Nada Avakumović, navak@koncar-institut.hr

Anita Gršić, anita@koncar-institut.hr

Andela Hodžić, apecaric@koncar-institut.hr

KONČAR – Institut za elektrotehniku

U INDOK odjelu KONČAR – Instituta za elektrotehniku počela je 2008. godine izgradnja digitalnih zbirki novoprstiglih sadržaja i dokumenata te digitalizacija postojećeg fonda. Danas u INDOK odjelu imamo nekoliko baza podataka koje sadrže djelomične ili potpune cjelovite tekstove dokumenata kao što su: razvojno-istraživački radovi suradnika Instituta, norme, e-knjige, e-članci, zbornici radova sa skupova, ocjenski radovi i objavljeni radovi suradnika Instituta. Praksa je pokazala da su digitalne zbirke veoma važne za naše korisnike jer često ne moraju dolaziti u knjižnicu da bi došli do potrebnog sadržaja, pošto im je većina željenog sadržaja dostupna putem interne mreže u cjelovitom tekstu. Svakim danom naše digitalne zbirke obogaćujemo i upotpunjujemo novim sadržajima, o čemu redovito elektroničkom poštom obavještavamo svoje korisnike.

MEĐUOPĆINSKE KNJIŽNICE U VRIJEME LOKALNE UPRAVE I DECENTRALIZACIJE NA KOSOVU

Mr. sc. Ramadan Beshiri, ramadanb2001@yahoo.com

Ministarstvo Kulture Kosova, Priština

Rad se bavi međuopćinskim knjižnicama u vrijeme lokalne uprave i decentralizacije na Kosovu, te prikazuje njihovu ulogu u razvitu društva, posebno kao multikulturne ustanove. Prikazat će se rezultati analize stanja tih knjižnica u odnosu na zbirke knjiga, prostornu skućenost, knjižnično osoblje, broj stručnih djelatnika te njihova nacionalna, školska i polna struktura. Jednako tako, bit će komentirana i analizirana zbirka knjiga u odnosu na standarde za javne knjižnice, stanovništvo i zbirka knjiga, zbirka knjiga i članstvo, odnos korisnika i stručnih djelatnika, stanovništvo i stručni djelatnici, članstvo u odnosu predviđenih standarda i drugo. Svrha ovog rada je istražiti realno stanje i djelovanje međuopćinskih knjižnica te ih analizirati u odnosu na međunarodne standarde za javne knjižnice.

BOGOSLOVSKA SMOTRA KOMUNIKACIJSKI MEDIJ HRVATSKE TEOLOŠKE MISLI KROZ JEDNO STOLJEĆE 1910. – 2010.

Vlatka Božičević, vlatkabozicevic@gmail.com

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Danas se o razvoju suvremene hrvatske teološke znanosti ne može govoriti bez Bogoslovske smotre. Cijelo je jedno stoljeće (1910. – 2010.) Bogoslovska smotra bila glavni i gotovo jedini znanstveni teološki časopis koji je komunicirao teološku misao. Tijekom njezinog izlaženja isprepleću se razne povjesne prilike u kojima je časopis doživio tri krizna razdoblja. Godine 1919. dolazi do prvog prekida izdavanja časopisa ponajprije radi financijskih poteškoća uzrokovanih političkim okolnostima. Prekid traje dvije godine i već 1923. godine časopis počinje nanovo izlaziti sve do 1944. godine, nastavljajući kontinuaciju godišta. Nakon 1944. godine nastupa najduži prekid i najdublja kriza izdavanja Bogoslovske smotre. Godine 1963. stvaraju se uvjeti za ponovno izdavanje časopisa koji bez prekida izlazi sve do danas. Izdavanje časopisa prate četiri nakladnika: Bogoslovski fakultet,

AKM 14 – Poster izlaganja

Hrvatska bogoslovska akademija, Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda te Kršćanska sadašnjost. Godine 1980. prigodom proslave pedeset godišta izlaženja Bogoslovke smotre objavljena je prva i cijelovita bibliografija Bogoslovke smotre.

Kako je vrijeme odmicalo ukazala se potreba za zaštitom i očuvanjem Bogoslovke smotre, osobito njezinih starijih godišta. Pristupilo se tako digitalizaciji svih brojeva Bogoslovke smotre od početka njezina izlaženja do danas. Osim samog očuvanja i zaštite ovog najstarijeg teološkog znanstvenog časopisa u Hrvatskoj, digitaliziranjem sadržaja časopisa željelo se olakšati primjena istoga u Knjižnici Katoličkog bogoslovnog fakulteta, imajući viziju da se sadržaj ovog časopisa učini dostupnim široj akademskoj zajednici u skoroj budućnosti. Danas, prigodom njezina jubileja, sto godina od pojave njezinog prvog broja, cijelokupan sadržaj Bogoslovke smotre nalazi se na Portalu hrvatskih znanstvenih časopisa (Hrčku), slobodno dostupan hrvatskoj akademskoj zajednici, omogućujući tako bolju komunikaciju među znanstvenicima te interdisciplinarnost s drugim znanstvenim područjima.

Cilj je ovog postera prikazati povijesni hod časopisa Bogoslovka smota koji je jedan od glavnih pokazatelja putova hrvatske teološke misli tijekom jednog stoljeća (1910. – 2010.).

NASTAVAK PROJEKTA UREĐENJA KNJIŽNIČNE GRAĐE FRANJEVAČKOG SAMOSTANA PLEHAN: KLASIFIKACIJA, SIGNIRANJE I SLAGANJE GRAĐE NA POLICE

Marija Bugarski, mbugarski@ffos.hr

Ivana Čadovska, icadovska@ffos.hr

Martina Ferko, mferko@ffos.hr

Odsjek za informacijske znanosti, Filozofski fakultet

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Osijek

Rad ima za cilj predstaviti drugu fazu projekta uređenja knjižnične građe i samog objekta knjižnice Franjevačkog samostana Plehan u Bosni i Hercegovini (BiH). Projekt kojeg su 2009. godine osmislili i započeli provoditi profesori i studenti Filozofskog fakulteta u Osijeku zajedno s franjevcima Samostana, uspio je dovršiti i svoju drugu fazu. Samostan posjeduje vrijednu zbirku arhivske, knjižnične i muzejske građe iz razdoblja 17. do 20. stoljeća. Sama knjižnica je prije rušenja samostana uslijed ratnih posljedica posjedovala desetak tisuća jedinica građe, no franjevci su nakon 1992. godine uspjeli sačuvati tek oko 3.680 jedinica, kojima je u drugoj fazi projekta pridodano oko 1.000 jedinica nove građe u vlasništvu franjevaca Samostana.

Prva faza projekta uređenja knjižnice sastojala se od izdvajanja građe iz kutija te čišćenja zaražene građe od moljaca, prašine i plijesni. Zatim je građa razvrstavana po vremenskim i tematskim skupinama te prema stupnju oštećenosti građe. Glavno je mjerilo isticanja njezine vrijednosti vremensko, a građa izdana prije 1900. godine smatra se upravo takvom vrstom građe. Ova faza detaljnije je opisana i predstavljena u sklopu 13. Seminara Arhivi, Knjižnice, Muzeji, 2009. godine u Rovinju. U drugoj fazi projekta provodila se klasifikacija, signiranje i slaganje građe na police. Svakoj knjizi objavljenoj poslije 1900-te godine dodijeljena je pripadajuća signatura i inventarni broj te UDK oznaka, a zatim su se novi podaci unosili i u popis knjiga u MS Excel formatu koji je izrađen u prošloj fazi projekta. Na knjige je udaran pečat prema standardima struke, a nakon toga građa se slagala na police prema UDK oznakama (samo prve tri znamenke), a unutar njih abecedno. Građa izdana prije 1900-te godine nije se označavala na ovaj način već je samo slagana na police prema veličini formata knjiga.

Završetkom druge faze knjižnica je spremna za korištenje i udovoljava zakonskim propisima koje nalaže Komisija/Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika BiH, na temelju „Kriterija za donošenje odluke za proglašenje nacionalnog spomenika“, te će umjetnička djela i knjižnična građa Samostana biti uvršteni u spomenike nacionalne kulture BiH. U budućnosti se predviđa i treća faza projekta koja bi uključivala digitalizaciju vrjednije građe za lakšu dostupnost korisnicima i zaštitu izvornika.

AKM 14 – Poster izlaganja

TRAJNI IDENTIFIKATORI I NESTALNE PUBLIKACIJE

Danijela Getliher, danijela.getliher@nsk.hr
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Mnogobrojni projekti digitalizacije stare grade knjižnica, arhiva i muzeja, pružanje pristupa publikacijama uslugama mrežnih stranica različitih dobavljača kao i mogućnost da svatko objavljuje sadržaje na mreži dovode do pojave paralelnog objavljivanja iste publikacije na različitim mrežnim mjestima, u više oblika i formata. Postavlja se pitanje upotrebljivosti trajnih i jedinstvenih identifikatora za promjenjive, nejedinstvene publikacije. Višestruka pojavnost iste publikacije na mreži postavila je nova pitanja i zadatke pred velike identifikacijske sustave kao što su ISSN i ISBN. Izlaganje će razraditi problematiku originala i reprinta na mreži kao i jedinstvenog identificiranja višestruke pojavnosti istog sadržaja na mreži.

ZBIRKA LUJE MARGETIĆA IZRADA JEDNOG TEZAURUSA

Dejana Golenko, dejana@pravri.hr
Knjižnica Pravnog fakulteta u Rijeci

Svaka znanstvena disciplina ima vlastiti razvijeni kontrolirani rječnik, s karakterističnim nazivljem, terminologijom, koja ga razlikuje od drugih znanstvenih disciplina, a istodobno omogućava znanstvenicima unutar iste, razumljivost sadržaja, razmjenu informacija, kao i brzinu pronalaženja potrebite informacije. No, što se događa kada se znanstvenici iz različitih disciplina za potrebe svoga istraživanja koriste izvorima drugih disciplina? Hoće li stručno nazivlje druge discipline predstavljati problem u razumijevanju ili prepreku u istraživanju?

Razlog za istraživanje ovih pitanja je praktični problem na koji su knjižničari Pravnog fakulteta u Rijeci naišli pri izradi tematske bibliografije iz hrvatske pravne povijesti. Knjižnica Pravnog fakulteta u Rijeci tijekom 2010. godine obogaćena je s privatnom zbirkom knjiga akademika Luje Margetića, hrvatskog pravnog povjesničara. Bogatstvo i značaj zbirke odražava se u tomu što na jednom mjestu okuplja preko 2 000 naslova, na hrvatskom i stranim jezicima, znanstvene grane povijest prava i države, ali i srodnih područja hrvatske i svjetske povijesti, paleografije, povjesne geografije, heraldike, lingvistike i dr. Na taj način je interdisciplinarna zbirka, sadržajem specifična i prepoznatljiva u odnosu na druge zbirke pravnih knjiga. Zbirka je namijenjena pravnim znanstvenicima i stručnjacima iz hrvatske pravne povijesti, ali i drugim znanstvenicima iz drugih srodnih područja.

Komparativnom analizom nazivlja unutar područja prava, UDK klasifikacijske sheme i hrvatskog književnog standardnog jezika pokušat će se ukazati na neke od pojmove koji su izazvali dvojbe kod knjižničara, pravnih stručnjaka, ali i hrvatskih jezikoslovaca te ponuditi moguća rješenja. Izradom kvalitetne bibliografije i tezaurusa ove zbirke uvelike će se olakšati pretraživanje, pronalaženje izvora, potpomoći znanstveno istraživački rad znanstvenika pravnih i srodnih područja, a zbirka će pronaći svoje zasluženo mjesto u informacijskom krajoliku.

AKM 14 – Poster izlaganja

ISTRAŽIVANJE KORIŠTENJA MREŽNIH STRANICA DIGITALNOG ARHIVA HRVATSKIH MREŽNIH PUBLIKACIJA USPOREDNA ANALIZA 2008.-2010.

Karolina Holub, kholub@nsk.hr
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

U radu će se prikazati usporedna analiza korištenja mrežnih stranica Digitalnog arhiva hrvatskih mrežnih publikacija (DAMP) Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pomoću Google Analyticsa. Usporediti će se rezultati korištenja mrežnih stranica iz istraživanja provedenog u tromjesečnom razdoblju (od 1.siječnja 2008. do 31. ožujka 2008. godine) s rezultatima istraživanja iz tromjesečnog razdoblja (od 1. lipnja 2010. do 30. rujna 2010. godine). Analizirat će se posjećenost stranica, korisnici, trajanje i dubina pretraživanja, geografski smještaj i jezici, načini pretraživanja, upiti za pretraživanje te preglednici i operativni sustavi koji se koriste.

RUKOPISI U ARHIVSKOJ KNJIŽNICI NA PRIMJERU DRŽAVNOG ARHIVA U ZADRU

Mirisa Katić, maria.mkatic@gmail.com
Državni arhiv u Zadru

Rukopisi u arhivskoj knjižnici predstavljaju prijelaz od izvornog gradiva kakvo se čuva u arhivima i muzejima prema umnoženom kakvo prevladava u većini knjižnica. Dok je razlika od muzejskog gradiva (eksponati, razni predmeti, slike itd.) jasna, arhivski spisi najčešće su rukopisi koji se odnose na poslove državne uprave, vladara, svećenstva, trgovaca i pravnih osoba (pisma, ugovori, popisi, cjenici, upute i slično). Svi ostali rukopisi mogu se smatrati knjižničnom građom, a to su literarni i teorijski radovi i stručna djela iz raznih područja. Rukopis (manuskript) je zapis ili tekst pisan rukom, pisaćim strojem ili na računalu, na papiru, koži, platnu ili drugom sličnom materijalu, a poput arhivskog spisa nastaje kao jedinstveni primjerak ili ima manji broj kopija (ksilografija, litografija, kseroks, fotokopija, računalni ispis). U ovom radu pokušat će se prikazati problematika definiranja, evidencije i prikazivanja rukopisa kao jedinice grade u AKM ustanovama kao i primjer obrade prema ISBD(A) standardu u Knjižnici Državnog arhiva u Zadru.

ZAVIČAJNA ZBIRKA SIBENICENSIA U RAČUNALNOM KATALOGU KNJIŽNICE

Karmen Krnčević kkrncevic@knjiznica-sibenik.hr
Antonija Miše amise@knjiznica-sibenik.hr
Gradska knjižnica „Juraj Šižgorić“ Šibenik

U šibenskoj gradskoj knjižnici grada koja pripada zavičajnoj zbirci izdvojena je fizički u zasebnoj prostoriji. Međutim, ta je grada okupljena i u računalnom katalogu pomoću ključne riječi *Sibenicensia*. Na taj način moguće je pretraživanje zbirke u računalnom katalogu upisivanjem ključne riječi *Sibenicensia*. Neka je grada pohranjena isključivo u Zavičajnoj zbirci. Predmetnica *Sibenicensia* upućuje da se grada koja se nalazi i na drugim odjelima može sigurno naći i u Zavičajnoj zbirci. Moguće je također da jedinica grada dobije predmetnu oznaku *Sibenicensia*, a da pritom ne bude smještena u Zavičajnu zbirku. Tako se sprečava gomilanje sadržaja u zbirci. Nije potrebno zasebno kopirati članke iz novina i časopisa i spremati ih. Zavičajnoj zbirci pripadaju i jedinice koje su zaštićene na nekom drugom mjestu (u zbirci Rara ili Hemeroteci).

AKM 14 – Poster izlaganja

VIRTUALNE IZLOŽBE NA NOVIM STRANICAMA KNJIŽNICA GRADA ZAGREBA

Ismena Meić
Knjižnice grada Zagreba
ismena.meic@kgz.hr

Vrijedna građa i zanimljive teme, najčešće povezane s obljetnicama znamenitih književnika, umjetnika, znanstvenika te dogadaja, predstavljaju se u obliku tematskih izložbi već dugi niz godina u prostorima Knjižnica grada Zagreba. Prilikom izrade izložbi koristi se građa koja se digitalizira, obrađuje i prezentira na posterima. Zahvaljujući digitalnom sadržaju koji je tom prilikom nastao, pojavila se mogućnost predstavljanja građe ne samo u prostorima knjižnice već i u virtualnom prostoru weba, čime su sadržaji postali dostupni široj zajednici, a ne samo posjetiteljima knjižnice. Virtualne izložbe su postavljene unutar digitalne knjižnice na novim stranicama Knjižnica grada Zagreba. Cilj je ovog rada kroz tri virtualne izložbe nastale na sebi specifičan način, predstaviti različite pristupe u prezentaciji digitalnog sadržaja.

Izložba **Ivana Brlić Mažuranić - u povodu 130. obljetnice rođenja**, prigodno je postavljena u prostoru Gradske knjižnice 2004. godine. Prilikom izrade digitalizirala se vrijedna građa Gradske knjižnice i Odsjeka za povijest hrvatske književnosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Deset postera koji su tom prigodom izloženi, sadržavali su ulomke iz djela, ilustracije poznatih ilustratora knjiga Ivane Brlić Mažuranić te fotografije iz života autorice. Na osnovu tih postera je nastala virtualna izložba koja uz preglednik koristi i posebno izrađeno sučelje za prikaz digitalnog objekta u Microsoft Silverlight pluginu. Izložba **Marija Jurić Zagorka** je nastala inicijativom dјelatnica Knjižnice Marije Jurić Zagorke koje su željele na stranicama knjižnice predstaviti dragocjene informacije o književnici čije ime nosi knjižnica, te učiniti sadržaje o Mariji Jurić Zagorki (djela, fotografije, arhivska građa, korisni linkovi...) šire dostupnima. U izradi virtualne izložbe koristila se digitalizirana građa Gradske knjižnice i Knjižnice Marije Jurić Zagorke, dijelom nastala tijekom izrade postera za izložbu povodom 50. obljetnice smrti Marije Jurić Zagorke.

Izložba **Zagreb na pragu modernog doba** nastala je na temelju grade digitalizirane u projektu Zagreb na pragu modernog doba, predstavljene unutar usustavljene zbirke **Digitalizirana zagrebačka baština**. Izložbom se htjelo prikazati razvitak glavnog hrvatskog grada Zagreba od šezdesetih godina 19. st. do početka 20. st. te njegovo prerastanje u modernu srednjoeuropsku metropolu sa svim obilježjima njemu sličnih gradova. Virtualna izložba **Zagreb na pragu modernog doba** priča priču o Zagrebu. Kronologija je umetnuta u priču o utemeljiteljskim društvima, o poznatim lokacijama, parkovima, institucijama i značajnim Zagrepčanima tog vremena. Izložba sadrži i vremeplov u kojem je u vremenskom nizu obuhvaćena sva građa. Sučelje za prikaz digitalnog objekta u Microsoft Silverlight pluginu omogućuje vrlo detaljno pregledavanje građe, promatranje boja i tonskih prijelaza, razlikovanje vrste tiska, struktura papira, vrste uveza, materijala od kojeg su načinjene korice, tragove korištenja izvornika. Pregledavanje virtualnog objekta u nekim elementima je informativnije od pregledavanja izvornika. Izložba je interaktivna i multimedijaška i to je novina koju je u mnogome omogućio novi medij.

Svaka od ovdje prikazanih izložbi donijela je u izradi neke specifičnosti koje su bile uvjetovane digitaliziranim građom koja je bila na raspolaganju, ali i pristupom u strukturiranju sadržaja te vizualno-dizajnerskim zahtjevima. Također, svaka izložba je posebna u kontekstu planiranja i budućeg održavanja virtualnog prostora. Primjerice, izložba **Ivana Brlić Mažuranić - u povodu 130. obljetnice rođenja** je definirana i zatvorena cjelina (poput virtualne slikovnice). Izložba **Marija Jurić Zagorka** će se proširivati i mijenjati ovisno o novim spoznajama, digitaliziranim djelima i novim mrežnim stranicama o radu i djelu Marije Jurić Zagorke, dok će se izložba **Zagreb na pragu modernog doba** kontinuirano dopunjavati u skladu s građom koja se digitalizira u višegodišnjem projektu Zagreb na pragu modernog doba.

AKM 14 – Poster izlaganja

JAVNO DOBRO: TEMELJ EUROPSKE DIGITALIZACIJE

Renata Petrušić
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
rpetrusic@nsk.hr

Stvaranjem portala europske kulturne baštine **Europeana**, koja čini temelj Europske digitalne knjižnice, Europa, uvažavajući nositelje autorskih prava i prava koja im pripadaju, javno dobro ističe kao temelj masovne digitalizacije 21. stoljeća. Već je *Opća deklaracija o ljudskim pravima* iz 1948. godine isticala pravo svakog čovjeka na sudjelovanje u kulturnom životu zajednice, kao i pravo na uživanje i korištenje pogodnosti umjetničkih i znanstvenih postignuća. Ističući da mnogobrojna djela koja ne podliježu autorskopravnoj zaštiti čine važan i velik dio svjetskog znanja i kulture, Europa naglašava da njihovom digitalizacijom ona moraju, u što većoj mjeri, biti dostupna svima, bez ikakvih ograničenja. Stoga je **Zaklada Europeana** 2010. godine objavila *Povelju o javnom dobru* (*Europeana Public Domain Charter*), kao potporu *Manifestu za javno dobro* (*Public Domain Manifesto*), s ciljem isticanja njegove važnosti za široku javnost kojoj i pripada. Za razliku od Europe, Googleovim projektom **Google knjige** narušena je ravnoteža u odnosu na nositelje autorskih prava, budući da velik broj djela koja su u Europi zaštićena autorskim pravima, u SAD-u pripadaju javnom dobru.

NOVI IDENTITET DIGITALNOG ARHIVA HRVATSKIH MREŽNIH PUBLIKACIJA

Ingeborg Rudomino, irudomino@nsk.hr
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
Draženko Celjak, drazenko.celjak@srce.hr
Sveučilišni računski centar u Zagrebu – Srce

U radu će se prikazati izgled nove mrežne stranice Digitalnog arhiva hrvatskih mrežnih publikacija. Uz novi dizajn predstaviti će se i novi naziv arhiva - *Hrvatski arhiv weba*. Novi naziv točnije opisuje namjenu i svrhu arhiviranja sadržaja s weba i u skladu je s nazivima sličnih arhiva drugih nacionalnih knjižnica u svijetu. Hrvatski arhiv weba zbirka je odabranih sadržaja preuzetih s interneta i pohranjenih na računalnom poslužitelju Nacionalne i sveučilišne knjižnice, a svrha mu je preuzimanje i trajno čuvanje publikacija s interneta kao dijela hrvatske kulturne baštine. Nove mrežne stranice iako su dio stranice Nacionalne i sveučilišne knjižnice otvarat će se u zasebnom prozoru i imati zaseban URL kako bi pristup arhivu te svim njegovim dokumentima bio kvalitetniji i pregledniji.

BITKA ZA PRAVA AUTORA: DJELA SIROČAD

Breza Šalamon-Cindori
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
bsalamon-cindori@nsk.hr

U sve bogatijem informacijskom krajoliku 21. stoljeća zadaća knjižnica, kao temeljnih informacijskih i obrazovnih ustanova, sve je zahtjevnija. Googleov projekt **Google books**, kojim je korisnicima planirano dati na korištenje 32 milijuna digitaliziranih knjiga, zanemarujući pritom prava autora, ostavio je na nositelje autorskih prava, nakladništvo, knjižnice, ali i korisnike u Europi, mnogobrojne posljedice. Stvaranjem svojih digitalnih zbirki i knjižnica, s ciljem osiguravanja jednostavnijeg i bržeg pristupa znanju i bogatom kulturnom nasljeđu, a ističući pritom ulogu i prava autora, europske knjižnice, u suradnji s mnogobrojnim sveučilištima, arhivima, muzejima, informacijskim i kulturnim ustanovama i udrušama nakladnika, pridonose pronalaženju djela kojima nije utvrđen nositelj autorskih prava – djela siročad (orphan works).

AKM 14 – Poster izlaganja

Primjeri poput projekta *ARROW (Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works towards Europeana)* i *In from the Cold Europa 2010* Zajedničkog odbora za informacijske sustave (*Joint Information Systems Committee – JISC*) samo su neke od brojnih europskih inicijativa koje će pomoći u oblikovanju neophodnog novog zakonskog okvira, odnosno reguliranju prava autora u digitalno doba.

EVOLUCIJA U SLIKAMA KNJIŽNICA HRVATSKOG DRŽAVNOG ARHIVA 1997.-2010.

Snježana Šute, ssute@arhiv.hr
Hrvatski državni arhiv

Prikaz razvoja Knjižnice Hrvatskog državnog arhiva u razdoblju od 1997. do 2010. godine ima pomalo autobiografski značaj jer je kroz njen razvoj ujedno i utkan profesionalan razvoj njenih djelatnika. Unatoč tome, proces stvaranja ovog plakata ima tendenciju isključivo objektivnog i informativnog prikaza tehnološkog napretka – u smislu prihvaćanja novih medija i inovacija 21 stoljeća, i razvoja u ljudskim resursima – istovremeno zadržavajući onaj prvotni, ikonski smisao Knjižnice kao zajednice koja koristi društву i tu je radi društva – unazad navedenog razdoblja od 13 godina.

O prethodno navedenom i ukratko objašnjrenom cilju, najjasnije i najupečatljivije svjedoči niz slika koje gotovo kronološki, poput crtica iz svakodnevnog života, ocrtavaju jedan trinaestogodišnji vijek, život koji i dalje krči put onima koji dolaze, ostavljajući im u nasljeđe svoje znanje i mudrost, te istovremeno gradeći svoj vlastiti, usvajajući nova saznanja, inkorporirajući nova tehnološka dostignuća i dalje ne posustajući u svojoj, samo sebi svojstvenoj, namjeni – informirati, i nastojati kroz oblikovanu informaciju obrazovati.

Slikovit prikaz upotpunjavaju osnovne informacije o povijesti Knjižnice, konkretni fakti tj. činjenična stanja kroz koja je Knjižnica prolazila – od nabavljanja prvog elektronskog programa za obradu knjižne građe preko testiranja raznovrsnih elektronskih programa do trenutno najrecentnijeg Biblionet-a, od širokog raspona smještaja kako samih ljudskih potencijala (knjižničara), tako i same građe u spremištima, pa do sadašnjeg, odnosno, trenutnog stanja spomenutoga.

Samim tim čini se neizbjježnim spomenuti i raspon u stjecanoj građi, bilo da se radi o kupnji, depozitu, poklonu, razmjeni (uz što se veže i razvoj izdavačke djelatnosti Hrvatskog državnog arhiva), a najvažnije od svega, istaknuti njenu dostupnost. Uz pojavu novih medija, poput interneta, cd-a, dvd-a, prisutnost i prijemljivost Knjižnice tome je bila posve neupitna, te se svesrdno radilo na tome da se knjižna građa pokaže, prezentira i, na kraju krajeva, koristi i putem navedenih medija, kao i dobrim, tradicionalnim načinom – u kontaktu sa ljubaznim, stručnim osobljem u dobivanju konkretnih informacija, takoreći, iz prve ruke.